

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se olagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v sredo 20. marcija 1889.

Beneški Slovenci in cerkev.

Z Beneškega 14. marca [Izv. dopis.]

Po smrti zadnjega župnika, č. g. M. Mučiča, bi ljudstvo rado Šentpetersko župnijo razkosalo na dve ali tri župnije. Res potreba bi je bilo razkosati, ker je prevelika; nad polovico vsega našega Šentpeterskega okraja spada pod njo; župljanov vseh je okoli devet tisoč, razdeljenih v šestnajst ali sedemnajst večjih in manjših kaplanij, katere pa nimajo vsaka svojega kaplana. Bolj oddaljenim je dosti težavno hoditi po svojih opravkih k župniku. N. pr. kaj ima storiti kak Matajurec, Černovaršan, Tarčmunjan i dr., ako se zgodi, da mora k njemu po zimi, kadar burja in sneg mete, da ni moči izpod strehe? K župniku se mora hoditi nanzanjan mrliče in prosit dovoljenja za pogreb; k njemu zapisavat v krstne knjige novorojence; k njemu morajo poročenci za poroko: in vse to seveda ni vedno lahko, pač pa v nekaterih slučajih celo nemogoče. Zato bi se večje in oddaljene kaplanije, Tarčmunška, Landarska in Ronška rade odtrgale od Šentpetra, ter same župnije postale, za kar se ravno sedaj potegujejo. A Videmski nadškof in Čedadski kapitul, pod katerega pokroviteljstvom je Šentpeterska župnija, nečeta o tem slišati, dasiravno je ljudstvo pripravljeno vse storiti, kar bi cerkvena oblast zahtevala za nove fare; in da bi tem namenom pot preprečila, sta še te dni nov konkurs na izpraznjen Šentpetersko župnijo razglasila. Na ta konkurz se pa menda nobeden naših duhovnikov ne oglasi, ker župnija je težavna, beneficij primeroma medel, sitnostij ne malo. Vsekako vederemo — bodemo videli. Samo Bog nam daj takega župnika, da bi si k srcu vzel zanemarjeno in pešajočo slovenščino in slovenske interese sploh. Saj od posvetne oblasti si ne moremo pričakovati drugega, nego zatiranje svoje narodnosti, vedno novih davkov, slabih izgledov brez nobenega dobrega. Sploh tudi cerkvena oblast ne ustreza prav Slovincem in bi rada videla, ko bi se poitalijančili; v nekatere kraje bolj na zahod, kjer slovenščina čedalje bolj zamira, pošilja že laške duhovnike, ali pa slovenskim zaukazuje laški pridigovati.

Tudi v Vidnu, v nadškofijski kuriji ali kanceliji, kakor jej menda pri Vas pravite, bi morali imeti Slovenci svojega zastopnika, in tako bi ne bilo treba iskati tolmačev vsak drugi dan v mestu ali v semenišči (kjer je okoli 24 gimnazijcev in bogoslovcev slovenskih) ter Slovenci bi si mogli bolje in uspešneje zagovarjati svoje pravice. Sicer se pa pri cerkvenem oblastvu še ni godilo, kar se je pri posvetni, katera je hotela nekega preprostega Slovence v ječo zapreti samo zaradi tega, ker ni znal italijanščine. Državni uradniki pa nesi imeli njegove slovenščine! Pravo za pravo duhovna oblast bi ne nasprotovala naši narodnosti, ko bi je ne spravljalo v zadrego pomanjkanje slovenskih duhovnikov; saj sedanjí naš nadškof se je celo pred Levom XIII. v Rimu ponašal, da ima v svoji nadškofiji 36 tisoč Slovencev, kar je prijetno iznenadilo in razveselilo sv. Očeta. A duhovnikov slovenskih je malo in to iz uzrokov, katere je že izvrstna Goriška Soča nedavno v dopisu z Beneškega navedla. In kadar ni duhovnikov, kurija seveda mora delati, kakor more. Slovenskih duhovnikov v službi je sedaj okoli 40, če se ne motim (šematizma nemam ravno pri roci), kar je premalo. Ko bi bilo ljudstvo bolj kompaktno, bi se moglo še lahko izhajati, a naše vasi so male in razkrojene narazen po goricah in dolinah, in to je težava. — Prihodnjič, ako bo mogoče, Vam vsaj na debelo opišem Beneško Slovenijo, da bodem mogel potem lažje in jasneje o marsičem govoriti, in tako ustrezem tudi čestitim bralcem, ki malo ali celo nič ne znajo, kako in kaj je z nami v lepej — pa tudi revnej in nesrečnej Italiji.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 15. febr. 1889.

Povedati moram najprvo, da je Ghon koj v začetku polemike svoje proti g. posl. dr. Ferjančiču nekaj izustil, kar mu seveda nikdo ne veruje, nikdo verovati ne more, ker je pa tudi v popolnem logičnem protismislu z vsem njegovim daljšim govorom, ali bolje preprostim psovanjem. Rekel je namreč to ljubi gospod, da on ni nikakor nasprotnik poučevanju slovenščine, da želi celo, da se uči v njegovi domovini učeča se mladež jezik slovenski. Poslanci naši potegujejo se uprav za to, da bi se v

nižjekoroških šolah poučevala dostojno slovenščina in uprav to prizadevanje poslancev naših greni mu življenje in zaletuje se v dr. Ferjančiča uprav zaradi tega, ker je odkril v zbornici delovanje zagriženec a-là Ghon v slovenski Koroški glede narodnega šolstva. Dobro ve ta naš prijatelj, da zahtevajo Slovenci drugotni učnega slovenskega jezika v slovenskih krajih koroških zaradi tega, da se ohrane bratje narodu, da ne pogine v nenasiljivem nemškem žrelu. Ve on tudi dobro, da se sveta zadeva ne popusti prej, da se doseže potrebno, ali delovanje dotično sploh kako onemogoči. No, to drugo ni tako lahko, sigurno pak prvo. Boji se tudi Ghon kakega uspešnega delovanja Slovencev v koroški. Doma, v deželi sami komanduje mej svojimi pristaši, da ubogi Slovenci niti dihati ne mogo, tu v državnem zboru pak divja in razbija v ljutem srdu do g. poslancev slovenskih. Vse to, pravi slikani Ghon, kar je navel g. p. dr. Ferjančič, je le obrekovanje. Vse laži, vse brez podlage, brez dokazov in še pristavi, da se pokaže posebno elegantnega, da vse, kar je naštel g. dr. Ferjančič v svojem govoru o krivičnem ravnanju z našimi brati, vse to le označa „denuncijsko“ uprav policijsko gospodo državnega pravdnika Postojinskega. Čitajmo govor g. p. dr. Ferjančiča po sten. zap. Istino za istino našteva vse dokazano posebe, a vse to pripoveduje z živimi sicer, a spodobnimi besedami. To Ghonu lahko svetujemo, da naj se uči spodobnosti pri poslancih naših.

Kaj naj Ghon stori proti dr. Ferjančiču? Kako odvažiti tožbe tega o zatiranju Slovencev na Koroškem? Fakt Ghon ne more porabiti, vsaj jih nema, vsaj jih imeti ne more, ker je vse to istina, ker je navel g. dr. Ferjančič v svojem govoru. Zavija torej po svoje nekatere posameznosti, pripoveduje, kako so Slovenci koroški zadovoljni s sedanjimi okoliščinami, a tu mu zopet šine v glavo misel o skrbi Slovencev za koroške svoje brate — strese se in ploha nesramnih besed ulije se po dvorani. Tu pravi, da je g. dr. Ferjančič, kateremu izpusti titul gospod kakor tudi doktor v gnjevu svojem, govoril le sumničenja in je vse le izrodek (!) njegove zelo bolehave in razburjene domišljije slovenske! V kak nam je, prosim Vas, to dokaz? Ghon prizna pač s tem, da sam ve predobro, da je vse to živa istina kar je naštel g. dr. Ferjan-

LISTEK

Pretepin.

(Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Iv. Gornik.)

IX.

(Dalje.)

— O glupi človek! O topoumnež! Poglejte me vender, ali nesem odkritosrčna z vami, ali mi ne vidite v srce?

— No, dobro... dà; verujem vam, nadaljeval je z nasmehom Kister, videč s kako trdovratnostjo je lovila njegov pogled: — no, povejte mi, kaj vas je prisililo, da ste naznačili Lučkovu sestanek?

— Kaj? sama ne vem. Hotel je z mano govoriti na samem. Zdelo se mi je, da ni imel ves čas prilike izreči se. Zdaj se je izrekel! Poslušajte! on je morda nenavaden človek, a je — neumen, res... Ne more — dveh besed izreči. Popolnoma neveden je. Sicer pa ga nečem krivo soditi... morda si je mislil, da sem veterana, brezumna devojka. Govorila namreč nesem še skoro nikoli ž

njim... Vzbujal je mojo radovednost, in domišljevala sem si, da je človek, kateri je vreden biti Vaš prijatelj...

— Ne govorite, prosim vas, o njem kot o mojem prijatelji, segel ji je Kister v besedo.

— Ne! ne, nečem se spreti z vami.

— O moj Bog, radi vas pripravljen sem žrtvovati ne samo prijatelja, temveč tudi... Mej manoj in g. Lučkovim je vse končano! pristavil je Kister.

Maša pogledala ga je trdo v obraz.

— No, Bog ž njim! rekla je. — Ne govori o njem. Izučila sem se. Sama sem kriva. V teku nekih mesecev videla sem skoro vsak dan človeka dobrega, umnega, veselega, ljubeznivega, kateri... — Maša bila je v zadregi in obstala je: kateri je bil, kakor se kaže, meni tudi... nekoliko... naklonjen... in jaz neumnica, — nadaljevala je hitro: — cenila sem njega... ne, ne, nesem ga cenila, a...

Povesila je glavo, v zadregi obmolnila.

Kisterju postalo je strašno. — Ni mogoče! trdil je samemu sebi.

— Marija Sergějevna! dejal je konečno.

Maša je dvignila glavo in uprla vanj oči, težke od neprelitih solz.

— Ali ne uganete, o kom govorim? rekla je. Jedva diha je ponudil ji je Kister roko. Maša zgrabila jo je takoj ognjeno.

— Vi ste moj prijatelj, kakor poprej, ali ni res?... Kaj da ne odgovorite?

— Prijatelj vaš sem, to veste, dejal je.

— In ne obsojate me? Ali ste mi odpustili?... Kaj me razumete. Ne posmehujete se devojki, katera je sinoči naznačila nekomu sestanek, danes pa že govori z drugim, kakor govorim jaz z vami... Kaj ne da, vi se mi ne posmehujete... Obraz Mašin je rdel; z obema rokama držala se je roke Kisterjeve...

— Posmehovati se vam, odgovoril je Kister: — in... jaz... da jaz vas ljubim... zaljubljen sem v vas, vskliknil je.

Maša zakrila si je obraz.

— Kaj ne, da ne veste dolgo, Marija Sergějevna, da vas ljubim?

(Dalje prih.)

čič. Inače bi ne psoval ne klatil okolo sebe s takimi izrazi, temveč dokazal nasprotnost mirno s tehtnimi istinami. Potem je omenjal to naš ljubi prijatelj, varuh koroških Slovencev, kakor sam pravi, o že preveč znanih protestih proti peticiji g. dr. Poklukarja in drugov do naučnega ministerstva glede odprave nepostavnih sedanjih razmer šolskih v Koroški. O tem je pač škoda vsake besede, saj smo čitali te proteste lansko leto v židovsko liberalnih časnikih in vemo, kaka jim je vrednost, in kako so se porodili. Trditvam Ghonovim, da so Slovenci koroški po vsem zadovoljni z današnjimi razmerami, zadovoljni zlasti z ondotno šolsko upravo, mu pač ni treba odgovarjati. Vsaj so Nemci in nemčurji kranjski trdili pred leti isto o kranjskih. Prav pametno je pa slavni Ghon še to povedal. On pravi: na Kranjskem odpravila se je popolnoma nemščina, odpravil živelj nemški in ker sedaj na kranjskem ni več tal agitovanju proti Nemcem, iščejo si ondotni Slovenci primernih tal na Koroškem, da bi tam hujskali. Potem nam pa Ghon še razlaga pojem liberalizma. Liberalen, pravi on, je tist, kdor ima značaj pošten, očitovern in bogaboječ, kdor daje vsakemu človeku pravo. To so ljudje krepotni, kaj in kako spolnujo svoja načela, kako puste Slovence koroškim najsvetejše pravice. Tako se je obnesel v seji 13. t. m. poslanec Gohn.

Omeniti pak moramo vsekako še drugega gospoda, ki je isto tako velik prijatelj Slovencev in itak napal netaktno g. dr. Ferjančiča. Očital mu je namreč, da je državni pravdnik. Potem razlaga, s kakim uplivom tak mož, imajoč tako službo, lahko deluje in agituje. Vsemu temu odgovoril je še v isti seji takoj g. dr. Ferjančič sam rekoč: „Ko sem govoril lansko leto kot poslanec o justičnih razmerah v naši deželi, zljubilo se je nasprotni strani, da mi je očitala moj poklic. Isto ponovil je letos g. posl. dr. Menger.

Rekel sem že takrat in rečem še danes, da nam s takim očitanjem ne bode te sape zaprli (Dobro! dobro! na desni). Taka očitanja spodobna so pa najmanj za stranko, v kateri so sodelovali namestniki, deželni predsedniki in dvorni namestniki. No, v kratkem oglasi se g. posl. kanonik Kljun in bode razpravljaj posebno plamtečo stvar, katere s posebnih uzrokov ne morem še navesti! Da bode takrat rabuka prava, o tem smo sigurni in da se bode nasprotnikom dobro povedalo, tudi vemo.

V današnji seji je stavil zanimiv predlog posl. Siegmund. Govoril je namreč o gospodarstvenem propadu v Avstriji, o bedi mej delavci in tudi obrtniki. Država zahteva od podložnikov take velikanske davke, naj tudi skrbi, da bodo ljudje kaj zaslužili. Država naj bi stavila velika javna poslopja, kder bi si ljudje služili kruh. Potem predlaga, da se odpravita narodna ministra in uredi ministerstvo javnih posel, kakor so po nekaterih družih državah.

Govoril je tudi danes g. posl. Hren in sicer o kranjskih cestah. Naglašal je zlasti potrebo urejenja ceste iz Novega Mesta v Karlovec in Zagreb, potem iz Novega Mesta v Ljubljano.

Govornik upa, da bode vlada priložila še potrebno svoto, da se prepotrebna stvar uredi.

O isti zadevi govoril je g. posl. vitez Tonkli in sicer o cestah goriških, ki so itak v žalostnem stanju. (Govor po stn. zap.)

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru 11. marca 1889.

(Dalje.)

Pa trpljenje šole slovenske s tem še ni pri kraju. Če se posreči spraviti kako pritožbo — nečem govoriti splošno, temveč hočem navesti dva slučaja — pritožbo spraviti čez meje provincije, kakim eventualnostim je še izpostavljena? V Trstu se je zbralo 1400 rodbinskih očetov in prosilo za slovensko ljudsko šolo. (Čujte! na desnici.) Čez leta je magistrat rešil to stvar tako, da naj otroci slovenski obiskujejo šole v okolici. Marsikateremu gospodu bode Trst toliko znan, da bode lahko pojmi, kaj se to pravi, če otroci morajo iz mesta hoditi v okolico v šolo. Stvar je po pritožbinem potu prišla pred Tržaško namestništvo in „kronjurist“ Tržaškega namestništva jo je pogodil, da prav za prav društvo „Edinost“ nema pravice prositi za slovensko šolo ali za šolo sploh. Temu mnenju pridružil se je ministerstvo in upravno sodišče. Reči moram, da kot pravnik se tudi s tem strinjam; zdi se mi prav v redu, da se je izjavilo

ministerstvo, da društvo ni opravičeno, prositi za šolo. Mi vemo, od kacic pogojev je zavisna osnova take šole, toda zdi se mi čudno, da ministerstvo ni zaukazalo, da ima občina Tržaška osnovati šolo, ker je vender imelo pred sabo dokazano voljo in prošujo 1400 slovenskih očetov. (Čujte! na desnici.) To je jednakopravnost Slovencev in tako je z zadevo, ki smo jo sprožili pred šestimi ali sedmimi leti v Trstu.

Šolo pri Sv. Jakobu, kjer se okrajnemu glavarju ni posrečilo ljudij omečiti, da bi preklicali peticijo, zadela je druga osoda. Deželni šolski svet je rešil 1888. leta prošnjo. Mej tem časom in mej odločitvijo ministerstva se je pa nekaj prigodilo. Deželni zbor je občno razdelil v dve občini in naučno ministerstvo je reklo: Na to prošnjo se ne more ozirati, kajti občina ni več ista. Dà, kako je pa zvedelo naučno ministerstvo o tej delitvi? Delitev občin vender ne spada v delokrog naučnega ministerstva! Deželni predsednik je povedal predsedniku deželnega šolskega sveta. (Poslanec dr. Rus: To je on sam!) Res dobro ste jo pogodili! (Poslanec dr. Rus: To stoji v zakonu!) Torej deželni predsednik tičal je v predsedniku deželnega šolskega sveta (veselost) in ta je poročal ministerstvu.

Če moramo biti tako težavne boje, da si priborimo z zakonom zagotovljene pravice, ki nam gredo samo po sebi na podlagi ustave, tedaj se nam pač usiljuje prepričanje, da so zakoni le zato, da se rabijo proti nam.

Pa nikakor ne smem prezreti, predno preidem od šolskih zadev na druge stvari, kako postopajo šolski sveti, kadar gre za učitelje.

Vprašati moram, kako je moglo priti do tega, da deželni šolski svet tako postopa, kakor je v sledečih slučajah.

Ko je dne 30. oktobra 1887. v Ziljskeji Bistrici podružnica društva sv. Cirila in Metoda se osnovala, je učitelja Kasparja Vilčnika, katerega pri onem shodu ni bilo in tudi k imenovanemu društvu ni bil pristopil, na mah prestavil deželni šolski svet in „Freie Stimmen“ so pisale o tem:

„Učitelja iz našega kraja, ki ni skrival svojega slovenskega narodnega mišljenja, ki se pa ni sicer nič zakrivil, hoteli so častiti gospodje ujeti v svoje mreže, pripraviti ga, da bi ne miroval, ter ga narediti za rovarja jim jednacega in narodnega ščuvarja.

Kako se je vedel dotični učitelj proti njim, ni prišlo v javnost, pa predstavili so ga iz službenih uzrokov v nemški kraj. Ta ukrep je ob enem svarilo za vse učitelje, ki bi imeli veselje udeleževati se tacihi stvari. Šolska oblastva v tem oziru odločno postopajo in zaslužijo hvalo vse dežele.“

To se je pripetilo temu učitelju, Kašperju Vilčniku, o katerem se je mislilo, da ga hočejo ujeti v mreže svoje častiti gospodje, kateri pa ni ničesar zakrivil, kakor trdi ta v tem oziru pač zanesljiv glas. Ta učitelj, ki razume materni jezik otrok, katere poučuje moral je na mah po zimi z ženo in otroki preseliti se v nemški kraj.

Kaj stori deželni šolski svet, kadar gre za druge učitelje, kaj je storil tedaj — temu tudi ni dolgo — ko sta dva učitelja v Apačah na čelu druhalu kmetiskih fantov prišla, da razženo slovensko zborovanje v Apačah. Bila sta učitelja Kusternik in Staudacher.

Prišli so kričeč, razbijali so po vratih, zborovalci so se varovali le s tem, da so vrata zaprli.

Kaj je storil deželni šolski svet s tema učiteljema? Bila sta do tedaj le začasno namesčena, a sta se sedaj ravno ondu stalno namestila. (Čujte, čujte! na desnici. — Poslanec dr. Trojan: To je slovenenje!) Tako dobrodejno je delovanje šolskih oblastev gledé slovenskih šol v našem kraju!

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. marca.

Ta teden začne se v državnem zboru debata o budgetu ministerstva bogočastja. Letos bode najbrž jako burna, kajti vodje nemških konservativcev hočejo porabiti to priliko, da prisilijo ministra Gauča, da pove, kako sodi o verskeji šoli. Slovanski poslanci se bodo pa gotovo krepko potegovali za narodne pravice v šoli. Ker tudi liberalci ne bodo vladi prizanašali, bodo Gauča napadali od vseh strani. Tedaj se bode zopet videlo, da s sedanjem vlado ni nikdo popolnoma zadovoljen.

Danes začne se na Dunaji občinske volitve. Letos bode volilna borba jako huda, kajti protise-

miti so postavili za vse okraje in razrede svoje kandidate. Radi bi židom izvil mestno gospodarstvo iz rok, kar se jim pa bode težko posrečilo. Nekoliko bode jim pač tudi škodovalo, da so postavili le nemške nacionalce za kandidate, katerim ne bodo marali Nemci dati svojih glasov. Zmagati proti židom bila bi le mogoča, če se zjedinijo kristjanski elementi vseh narodnostij.

Vnanje države.

Srbski diplomatski agent Danić, naznanil je bolgarski vladi, da srbska vlada želi, da se začne zopet pogajanja o trgovske pogodbi. Morda se bodo sedaj dosegli ugodnejši uspehi, ki so se stvari v Beogradu precej premenile. Poprej je tudi avstroogerski upliv precej oviral, da se ni sklenila ta pogodba, a ta upliv je sedaj odstranjen.

Car ruski baje namerava podariti črnogorskemu knezu Nikolaju nekaj tisoč Cumingovih pušk z municijo. Denar za to darilo se bode nabral mej člani cesarske rodbine. Puške bodo poslali v Črnogoro, kadar dobi tudi ruska vojska puške te sisteme.

Pomorskim ministrom francoskim imenovan je admiral Krantz. Bil je že pomorski minister v prvem Tirardovem in Floquetovem ministerstvu, tedaj že dobro pozna svoje posle. Rojen je bil dne 29. decembra 1821., ter je bil poveljnik že raznim oddelkom mornarice. Dobro pozna kolonialne zadeve, ker je bil nekaj časa podtajnik za kolonije in pa provizorični guverner cochinchinski. Z njim dobi ministerstvo izvrstno moč.

Ker so angleški liberalci zmagali v Londonskem okraji Kensington, je vlada jako poparjena. Liberalci se nadejajo, da zmagajo pri bodočih občnih volitvah in pridejo na krmilo. Morda bode še stari vodja liberalcev, Gladstone dočakal, da se uresniči njegove želje in ugodno reši irsko vprašanje.

Samojska konferenca snide se baje dne 1. aprila v Berlinu. Komisarji ameriški so že na potu. Američani bodo nekda zahtevali, da se Nemci odrečejo vsakej prednosti na teh otocih. Osnuje naj se trdna domača vlada, kateri se bodo pa dodali za svetnike ameriški, angleški in nemški komisarji. Če Nemci ne bodo hoteli v to privoliti, bodo pa baje Zjedinjene države poskusile prilastiti si te otoke.

Dopisi.

Iz Velikih Lašč 16. marca. [Izv. dop.]

Kakor smo že naznanili, osnoval se je v Velikih Laščah „odbor za Levstikov spomenik“, ki si je stavil nalogo, pokojnemu Levstiku tekom tega leta napraviti v njegovej rosnjej vasi v Dol. Retji primeren spomenik. Odbor sestoji iz naslednjih gospodov: Niko Lenček, c. kr. notar — predsednik; Josip Hočvar star., posestnik — podpredsednik; Fran Ivanc, učitelj, in Josip Hočvar ml., posestnik — tajnika; Fran Gruden, zasebnik — blagajnik in D. Šufraj, c. kr. okrajni sodnik; Makso Lilek, c. kr. davčni pristav; Adolf Gaudia, gojzdni nadzornik; Lovro Gergolj župnik; Josip Pavčič, nadučitelj; Jak. Roglič, c. kr. kancelist; Doganac Ferdo, trgovski pomočnik; Matija Hočvar, c. kr. poštar in župan; Fran Grebenec, trgovec; Cvetko Velkovrh, notarski uradnik; Blaž Hudovernik, posestnik; Fran Jentez, kamnosek; Anton Debeljak in Anton Žužek, posestnika. Ker se rojstna hiša Levstikova že razpadu bliža, sklenil je odbor postaviti prosto stoječ spomenik tik vasi pri okrajni cesti Velike Lašče-Ribnica. Sredstev in pomoči nabiral bode odbor s pismi, katera bode razpošiljal znanim rodoljubom. Spomenik se bo slovesno razkril dne 11. avgusta t. l. — S slavnostjo združena bode tudi ljudska veselica in bo odbor povabil k udeležitvi vsa slovenska društva. — Odbora čaka obilo dela in truda — na Slovencih pa je, da se dostojno odzovejo njegovim pozivom za podporo. — c.

Iz Ljutomera 17. marca. [Izvirni dopis.]

Brzjav je dne 14. t. m. na vse kraje naznanjal izid volitve za deželni zbor štajerski v mestni skupini Ptuj-Rogatec-Središče-Ljutomer-Ormož, vsled katere je dobil nemški kandidat g. Jožef Steyer, tržan in usnar v Ljutomeru, 356. na drugi strani pa g. Ivan Kukovec, tržan in okrajni načelnik tukaj, 171 narodnih slovenskih glasov. Izmej teh je oddanih v Ptuj za prvega 225, za drugega 23 — v Rogateci za prvega 53, za drugega 3 — v Ormoži za prvega 43, za drugega 35 — v Središču za prvega noben glas, za drugega vseh 110 — in v Ljutomeru samem za prvega 35 nemških glasov. Nehote se bode mislilo povsod, da so vsi Ljutomerški volilci dali svoje glase nemškemu kandidatu in da v Ljutomeru ni zavednih Slovencev. Kolikor je znano, so se za to volitev delale priprave od nemške stranke že mnogo časa, njeni nemški kandidati g. Steyer se je vozil okrog in predstavljal

volilcem poudarjajoč svoje nemško mišljenje. Nasprotno narodna slovenska stranka ni postavila do zadnjega trenutka nobenega kandidata; ker se je pa narodni slovenski strani poudarjalo, da bi se morali narodnjaki slovenski povsod volitve udeležiti, se je brez vsake agitacije zadnji trenotek reklo, naj slovenski volilci dajo svoje glasove g. Iv. Kukovcu. — Na dan volitve 14. t. m. je v Ljutomeru naglo smrti umrl g. Joh. Steyer, tržan, trgovec, načelnik ognjegascem in brat nemškemu kandidatu g. Jož. Steyer. Vsled tega je došlo jednemu izmed slovenskih tukajšnjih volilcev od g. Kukovca sledeče pismo: Glede na strašni udarec, ki je preteklo noč zadel familio Steyer, bi mi bilo neljubo, da bi se pomnožile bolečine taiste še po moji osebi; zameril bi mi to lahko vsak Ljutomerčan. Vsled tega želim, da gospodje volilci barem v Ljutomeru za me zdaj ne glasujejo. Drugim pa prepuščam ravnati po svojem prepričanju. Jaz vidim, da bode boljše za Ljutomer tudi v političnem oziru, da se ne pomnožuje in ne širi sovraštvo in napetost med strankama, ampak da se kroti in tolaži. Prosim, blagovolite to naznani gosp. volilcem. Z najodličnejšim spoštovanjem Vam udani prijatelj Ivan Kukovec. V Ljutomeru 14. marca 1889. — Vsled tega se slovenski Ljutomerski volilci, ki jih je bilo zbranih 47, neso udeležili volitve misleč, da bodo ravno tako ravnali nemški volilci, tembolj ko je ležal njih tukajšnji vodja na mrtvaškem odru in bi njih glasovi ne bili odločilni pri volitvi. — Delegat slovenskih tukajšnjih volilcev je šel k volitvi, je bil celo poklican v volilno komisijo, ni glasoval, temveč je mesto tega prebral gori navedeno pismo g. Kukovca. —

Vsekako je čudno, da gosp. Steyer v Ljutomeru samem, kjer je bilo vseh volilcev 117 pri svojem uplivu in smelo rečemo pri pritisku od neke strani, ni dobil več kakor 35 glasov, to je še ne tretjine vseh tukajšnjih. Mogoče, da je to za Ljutomer neko posebno znamenje. —

Slavno uredništvo lista „Slovenski Narod“
v Ljubljani.

Z ozirom na §. 19 tiskovne postave prosim, da se v Vašem cenjenem listu k dopisu „Iz Belokrajine, 2. marca“, ki se nahaja v št. 54 „Slovenskega Naroda“ od 5. marca 1889 objavi naslednja Poprava:

V omenjenem dopisu izrazil je dopisnik trdno nado, da novosestavljene c. kr. okr. šol. svet „vse zakasnjeno nadomesti, napačno odstrani in z dobrim, naravnim in koristnim zamenja“. Ker uvidim v tem predbacivanje prejšnjemu okr. šol. svet, kakor da ne bi bil spolnoval svojih dolžnosti, toraj zavračam to predbacivanje kot nevtemeljeno, ker je tudi prejšnji c. kr. okr. šol. svet svoja opravila v natančnem redu vodil in izvrševal. Tudi je neresnično, da ima okr. šol. svet „le slovenske učilnice“ in tudi opazka, da c. kr. okr. šol. svet „v nemškem jeziku uraduje“, ni popolnem umestna, ker se je prej mnogo slovensko uradovalo, kakor se še zdaj uraduje.

Črnomelj 11. marca 1889.

Gozani,
c. kr. okr. glavar kot predsednik
c. kr. okr. šol. sveta.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je uprav-nemu odboru tukajšnjega Elizabetišča za zgradbo nove bolnice 1000 gld.

— (V Križevcih) umrl je preteklo soboto po kratki bolezni vsled unetja trebušne mrene, vladika Ilija Hranilović v 41. letu mrene, vladika. Pokojni Hranilović, rodом Žumberčan, bil je izmed najodličnejših rodoljubov hrvatskih in izredno priljubljen. Škofovsko stolico zavzemal je jedva 5 let, ker je že s 36 leti škof postal. Čitateljem našim je njegovo ime izvestno še v spominu iz jesenskih Belovarskih manevrov. Takrat je pokojni Hranilović vkupe s Senjskim škofom Posilovićem po znanim nagovoru cesarjevem na vladiko Strossmayerja, ostavil Belovar. Njegova prerana smrt je velik udarec za bratski narod hrvatski. Blag in trajen mu bodi spomin!

— („Slovanski Svet“ in „Obrtnik“ pred deželnim sodiščem Ljubljanskim) Jeseni lanskega leta konfiskovani sta bili številki 19 in 20 „Slovanskega Sveta“. Vrh tega uložilo je pa državno pravdnistvo še osobno obtožbo proti gg. Podgorniku, kot lastniku, Hribarju,

kot tiskarju in Pajku kot uredniku tega lista — in sicer zaradi tega, ker je bila številka 19. jeden dan prepozno izšla, ne da se je to naznanilo in ker je bila natisnjena v tej številki jedna ruska pesen v šte. 20. pa nek govor Strossmayerjev v hrvatskem jeziku. Gospod Hribar obtožen je bil dalje zaradi „Obrtnika“, ker je bil jeden iztis šte. 6. raznešen 32 minut prej, predno je dobila vlada dolžnostni izvod in je to zasatil nek vladni sluga, ki je, kakor se je to izkazalo, prežal v vladni hiši, ki je sosedna „Narodni Tiskarni“. Kazenska obravnava se je vršila v prvo pred okrajnim sodiščem in se je morala, ker je dalo državno pravdnistvo premalo podatkov, nič manj, kakor trikrat vršiti Gg. Hribar in Podgornik tajila sta vsako krivdo, g. Pajk pa je priznal, da je on, ki ima jedini nalog naznanjati uradom, ako list prepozno izbaja, jedino on odgovoren. Sodnik g. Levec obsodil je le Pajka, ker je zamudil omenjeno naznanilo, na 15 gl. globe, po predlogu zagovornika g. dr. Krisperja, pa oprostil popolnoma Podgornika in Hribarja, poudarjajoč v svoji razsodbi: da ni proti programu lista „Slov. Svet“, ako donša izglede iz drugih slovanskih jezikov, ker naznanjuje že njegov naslov, da spada to v njegovo obzorje in ker je v programu, založenem pri državnem pravdnistvu izrecno naznanil, da se bode pečal s slovanskimi narodnimi in kulturnimi odnošaji, med katere spadajo gotovo tudi literarni proizvodi, — dalje pa Podgornik, stanujoč v daljni Gorici ni kriv, ako list prepozno izbaja, in nekriv tudi Hribar, ker je Pajku še posebno naročil, da naj prekasno izhajanje naznanja uradom; glede „Obrtnika“ pa se je po priti dokazalo, da je Hribar pravočasno izročil list nekemu vajencu, da ga nese v „cenzuro“ in je ta namesto da bi nalog takoj izpolnil, prej samolastno napravil drug pot. Zoper to oprostitev pritožilo se je državno pravdnistvo. Vsled tega vršila se je dne 15. t. m. apelna obravnava pred deželnim sodiščem. V senatu so bili gg. predsednik Kočvar, in svetovalci Tschech, Martinak, Tomšič. Zagovornik je poudarjal, da sta Podgornik in Hribar nekriva, ker so natisnjeni proizvodi ruskega in hrvatskega narečja, očitno le dovoljeni citati iz drugih listov, ki spadajo popolnoma v program lista. Dokazal je, da so bili v dveh prejšnjih številkah ravno taki obširni citati v ruskem in slovaškem jeziku natisnjeni, ne da bi se konfiskovali, da torej državno pravdnistvo samovoljno in ne-logično postopa jedenkrat tako, jedenkrat tako. V drugem pa da je prva razsodba pravilna in utemeljena. Bilo je zastoj, — apelno sodišče uničilo je prvo razsodbo in spoznalo Podgornika, Hribarja in Pajka krive vsega, kar je zahtevalo državno pravdnistvo in obsodilo prvega na 30 gld., druga dva pa vsakega na 20 gld. globe, torej summa summarum na 70 gld. — Razlogi te razsodbe bili so prav kratki.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljala se je burka „Vrban Debeluhar“, ali „Na Dunaj po nevesto!“, katero je po nemškem izvirniku za slovenski oder priredil gospod V. Lapajne. Če omenimo, da je ta burka prevod Kotzebue ove znane igre „Der Pächter Feldkümmel“, nam bodo pritrjevali vsi čitatelji, ki so kedaj rečeni proizvod brali, da je ta igra zastarela in da ne prija današnjemu ukusu. No, burka je burka in glavni smoter jej je smeh. Tega pa je bilo veliko, kajti g. prelagatelj in igralci skrbeli so vsestransko za poslušalcev zabavo in veselost. V tem oziru se je burka „Vrban Debeluhar“ dobro obnesla, vender pa mislimo, da bi se lahko dobilo boljsega blaga in da bi pri izboru gledaliških iger morali biti nekoliko bolj koščljivi. Predstavljala se je burka jako dobro, naslovno ulogo igral je g. Borštnik z veliko komiko, tudi ostalo igralno osobje nam je uga-jalo. Gledališče bilo je polno.

— (Sokolov jour fixe) preteklo soboto bil je jako dobro obiskan in zelo živahen. Gospoda reditelja dr. Dereani in F. Zupančič rešila sta svoji nalogi na splošno zadovoljnost. Vojaška godba svirala je kaj marljivo in mnogo narodnih skladb, katere je morala vsled burnega priznavanja ponavljati. Šaljiva prizora vzbujala sta mnogo veselosti, posebno pa je ugajal g. Perdan s svojimi dobro osoljenimi kupleti. Pevske točke izvajal je četvero-spev (dr. Hudnik, Žebre, Štamcar, Dečman) na splošno pohvalo. Bilo je tudi več napitnic, izmed katerih je bila z naudušenjem vsprejeta ona na slovenskega mecena g. J. Gorupa in g. Pro-

senca napitnica na državnega poslanca dr. Ferjančiča. Reditelja prihodnjemu „Sokolskemu večeru“ dne 6. aprila sta gg. dr. Hudnik in Vrban Zupanec.

— (Naš rojak g. nadporočnik Fridolin Kaučič) priobčil je v podlistku sobotne „Agrar Zeitung“ jako mično pisan životopis „Pater Aquinus Ramuta, Soldat und Mönch.“

— (Ribiško društvo kranjsko) imelo je včeraj svoj občni zbor, pri katerem so bili v novi odbor voljeni gg.: Franke Ivan, Gallé Viktor, dr. Kapler Jožef, Karinger Karl, Lassnik Peter, Regor-schek M., Schanta Jožef, dr. Vok Franz, Wallner Julij, baron Wurzbach Alfons, Kovač Ivan. Obširneje izvestje o zborovanju priobčimo v jedni prihod-njih številki.

— („Učiteljski Tovariš“) ima v 6. šte. nastopno vsebino: O rabi učnih knjig. — Domača vzgoja. Piše Jakob Dimnik. — Svitoslav i Danica. — Kako naj učitelj poučuje, da doseže pazljivost in dobro disciplino. Iz češčine preložil Radoslav Knaflič. — Dvanajst učiteljskih lastnostij. Spisal Jakob Dimnik. — Iz šole za šolo. Rodovina. — Književnost. — Dopisi. Premene pri učiteljstvu.

— (Iz Dvora na Dolenjskem) piše se nam, da ni res, da bi bili tamošnji tovarniški delavci odpuščeni in da so se žandarmi tjakaj poslali. Dela se naprej, kakor se je doslej. — Mi smo dotično vest dobili od jako zanesljivega dopisnika, poslednji pa jo je čul iz ust jako odličnega gospoda v Novem Mestu, ki je o tem v gostilni pripovedoval in povedal celo dan, kdaj se v Dvor odpošljejo žandarmi. V interesu mnogih delavskih obitelji nam je prav ljubo, da se vest ni obistinila; na drugi strani bi pa vender želeli, da bi dotični odličnjak v svojih gostilniških pogovorih bil malo previdnejši.

— (Iz Trsta) 17. t. m. Dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer prišel je Jakob Dodič, sprevednik južne železnice, bivajoč v Ljubljani, ko je na postaji Nabrežina čez železniški tir stopal pod železniški stroj šte. 956 in bil tako poškodovan, da je precej dušo izdihnil.

— (Gluhonemih,) za šolo godnih otrok je na Kranjskem po najnovejšem štetju 128, slepih otrok pa 25.

— (Prepovedana semnja.) Zaradi osepnice prepovedan je semenj, ki bi bil imel biti dne 26. t. m. v Dolu pri Litiji, in oni, ki bi bil imeli biti dne 1. aprila v Litiji.

— (Pri okrajnem sodišči v Vel. Lašicah) razpisano je mesto pristava v IX. razredu. Prosnje do 1. aprila t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 18. marca. Baklade udeležila se pevska društva in 300 meščanov. Pred konakom, na čegar balkonu sta stala oba kralja z regenti in ministri, pela se je kraljevska himna med burnimi žvioklici. Župan kralja Aleksandra nagovoril, na kar je Milan odgovarjal in rotil narod, naj svojo ljubezen do Aleksandra kaže s tem, da spoštuje novo pravno stanje.

Tours 18. marca. Pri banketu izjavil Boulanger, da je laž, da bi on hrepenel po diktaturi in bil zaveznik monarhičnih strank. Narodne stranke glavni smoter je ta: da se okrepí republika, zopet ustanovi avtoriteta in zajamči svoboda. Narodna stranka neče parlamentarne republike, ona neče nič drugega, nego da po neposrednem povpraševanju narod potrdi (sankcionuje) republiko, ki bode Francoski dala močno vlado, varovala slabe in individualno svobodo, pred vsem pa spoštovala svobodo vesti.

Razne vesti.

* (Najmlajše mesto.) Severno-američanska država (republika) Michigan sezidala je novo mesto in mu dala ime „Gladstone“. Pred 15 meseci pričeli so se le graditi prvo hišo, sedaj pa broji mlado mesto že 2000 prebivalcev, ima vrsto krasnih električno razsvetljenih ulic, kojih tla so preprežena s cedrovim lesom, postaja ognjegascem, mestno hišo, 5 cerkev, 3 šole, dve banki, 6 tovarn. jeden časopis in 50 prodajalnic.

* (Smrtna obsodba.) Iz Linca se 14. t. m. javlja: Pravda proti Josipu Steigerju, ki je bišnega posestnika in krčmarja Ferdinanda Pfaffela 29. decembra m. l. umoril in oropal, bila je

danes zsključena. Radovednega občinstva se je pri obravnavi kar trlo. Zločinec je svojo krivdo priznal, a tudi pripomnil, da je nameraval Pfaftela le okraštati, ne pa usmrtiti. Ker se mu je mož branil, pobil ga je na tla, ga tolkel s kamnom in ko je pal v nezavest, mu je prerezal z ostro brušenim nožem še vrat. Zatoženec, ki je sedaj 27 let star, preživel je od 16 leta ves čas skoro le radi tatvine v ječi. Ob osmih zvečer objavil je načelnik porotnikov, da so porotniki zločejca jednoglasno proglasili krivim roparskega umora in tatvine. Sodišče obsodilo je potem Steigerja v smrt na vislicah.

(Razstrelba.) V Pittsburgu v Severni Ameriki nastala je 14. t. m. v tovarni iz izdelovanje kotlov strašna razstrelba. Deset delavcev je mrtvih, dvanaest pa teško ranjenih. Poslopje se je popolnem razrušilo.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoja
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Javna zahvala.

V akademskem letu 1888/89. so „Podpiralni zalogi slovenskih vsučilščnikov v Gradci“ blagovolili dalje darovati:

Slavna posojilnica v Celji zopet	50 gld.
„ kmetška posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani	10 „
Gosp. Fr. Ksav. Souvan, veletržec itd. v Ljubljani	10 „
„ Fran Centrih, župnik v St. Petru pri Velikovi	5 „
„ Jak. Rad. Hočevar, veletržec itd. v Velikovi	5 „
„ dr. Benjamin Ipavc, zdravnik v Gradci	5 „
„ Janko Kersnik, c. kr. notar in deželni poslanec na Brdu	5 „
„ J. Peitler, kaplan pri sv. Lovrenci na kor. žel.	5 „
„ Rajko Perušek, c. kr. gimnazijski profesor v Novem mestu	5 „
„ Ivan Sirk, kanonik v Velikovi	5 „
„ Luka Svetec, c. kr. notar in deželni poslanec v Litiji	5 „
„ Makso Veršec, tajnik posojilnice v Celji	5 „
„ dr. Fr. Žizek, zdravnik v Gradci	5 „

Za vse te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vsučilščnikov v Gradci“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih slovenskih vsučilščnikov najtoplejšo svojo zahvalo in prosi uljudno daljnih daril.

V Gradci, dne 16. sušca 1889.

Bogomil Krek,
stud. iur.,
tajnik.

Dr. Gregor Krek,
vsuč. profesor,
predsednik in blagajnik.

Loterijske srečke 16. marca.

Na Dunaji:	53,	14,	85,	67,	88.
V Gradci:	66,	20,	85,	21,	52.

Tujci:

15. marca.

Pri **Malič**: Engo iz Albe. — Lauter iz Budimpešte. — Mikolajšek z Dunaja. — Edler pl. Ducea iz Ptua. — Oblak iz Kočevja. — Wolf iz Sevodnja. — Schilling iz Hannovera.

Pri **Slonu**: Stele iz Trsta. — Fischl iz Prage. — Kalivoda iz Velike Kaniže. — Schanter iz Klade. — Ortner iz Gradca. — Jeglič iz Tinja. — Wagneth iz Trsta. — Kohnberger, Meisel, Okme z Dunaja.

Pri **južnem kolodvoru**: Dimist iz Gradca. — Lapajne iz Idrije. — Schauer iz Trsta.

Pri **avstrijskem cesarji**: Jelenc iz Tržiča. — Theuerschuh iz Tržiča. — Schauer iz Trsta.

Umrli so v Ljubljani:

16. marca: Fran Bitenc, delavčev sin, 4 dni star, sv. Petra cesta št. 69, za božastjo. — Matija Zührer, bivši uradnik, 61 let, Ulice na Grad št. 12, za jetiko. — Lucija Dražil, tkalčeva žena, 61 let, Ulice na Grad št. 6, za prsno vodenico.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. marca t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	583	Špeh povojen, kgr.	64
Rež, „	450	Surovo maslo, „	78
Ječmen, „	416	Jajce, jedno : „	2
Oves, „	267	Mleko, liter	8
Ajda, „	467	Goveje meso, kgr.	54
Proso, „	433	Telečje „	48
Koruza, „	483	Svinjsko „	60
Krompir, „	223	Kostrunovo „	36
Leča, „	12	Pišanec „	50
Grah, „	13	Golob „	18
Fižol, „	11	Seno, 100 kilo	250
Maslo, kgr.	88	Slama, „	250
Mast, „	70	Drva trda, 4 metr.	670
Špeh frišen „	50	„ mehka, 4 „	480

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. marca	7. zjutraj	735.3 mm.	-6.4° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	734.9 mm.	0.4° C	m. vzh.	jas.	
	9. zvečer	736.6 mm.	-3.6° C	sl. vzh.	jas.	
17. marca	7. zjutraj	737.5 mm.	-4.6° C	sl. zah.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	736.9 mm.	3.2° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	738.4 mm.	-1.8° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura -3.2° in -1.1°, za 6.3° in 4.4° pod normalom.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.

Dunajska borza

dne 18. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	včera	danes
Papirna renta	83.10	—	83.30
Srebrna renta	84	—	84
Zlata renta	111.15	—	111.25
5% marčna renta	99.25	—	99.35
Akcije narodne banke	894	—	895
Kreditne akcije	301.50	—	302.75
London	122	—	121.95
Srebro	—	—	—
Napol.	9.62 1/2	—	9.62 1/2
C. kr. cekini	5.80	—	5.70
Nemške marke	59.52 1/2	—	59.50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	137	gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	179	75
Ogerska zlata renta 4%	—	101	40
Ogerska papirna renta 5%	—	94	25
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	123	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	121	—
Kreditne srečke	100 gld.	185	75
Rudolfove srečke	10	21	80
Akcije anglo-avstr. banke	120	127	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	235	—

Išče se

prodajalec ali prodajalka

za trgovino z mešanim (večinoma manufakturnim) blagom na deželi.

Ponudbe s spričevali sposobnosti in vedenja vsprejema iz uljudnosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (19—3)

Prodaja žlahtnih sadnih drevesc.

Oskrbništvo graščine Slap pri Vipavi prodaja mnogovrstnih, še po bivši tukajšnji vinarski in sadjarski deželni šoli odgojenih (195—3)

žlahtnih drevesc,

kakor: jablan, hrušk, marec, breskev, črešenj i. dr. — Cena komadu je 30—45 kr.

500 mark v zlatu,

če Grolloch-ova obrazna orème (Crème Grolloch) ne odpravi vseh nečistosti kože, kakor: peg, ogre, ogorelosti itd. ter naredi polti svetlo bele in mladinsko čiste. — Ni nikako barvilo (Schminke). — Cena 60 kr. — Glavno razpošiljalnico ima J. Grolloch v Brnu (Moravsko). — V Ljubljani ima zalogo Ed. Mahr, parfumer. (652—11)

VIZITNICE
v elegantnej obliki priporoča po cen
„Narodna Tiskarna“
v Ljubljani.

Dobro doma kuhano slivovko

prodaja po 48 gld. hektoliter

F. Prijatelj,

(194—3)

župan v Tržišču, pošta Mokronog, na Dolenjskem.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le I. Bendiksa iz Št. Valentin

c. kr. privilegovana nepremočljiva

hranilna mast za usnje,

potrjena s stotinami spričeval (cene: cela škatlja 1 gld., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.); potem za likanje usnja ravnokar patentovana

hranilna tinktura za usnje,

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. — Razprodajalcem rabat Dobiiva se v vseh večjih krajih monarhije: v Ljubljani pri gg. Schusnig-u & Weber-ju in A. Krisper-ju. — Svarimo pred ponarejanji! — Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer se ni založb.

L. Luserjev obliž (flašter) za turiste.

Gotovo in hitro uplivaajoče sredstvo proti kurjim ocesom, žuljem, tako imenovani trdeji koži na podplatih in petah proti bradavicam in vsem drugim trdim izraskom kože. — Uspeh zjamčen. — Cena škatljici 60 kr. a. v.

Glavna razpošiljalnica:
L. Schwenk-ova lekarna
v Meidlingu pri Dunaji.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swo-boda, U. pl. Trnkoczy; v Rudolfovem D. Rizolli; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurnwald, P. Birnbacher; v Brezjah A. Aichinger; v Trgu na Koroškem C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Wolfsbergu A. Huth; v Gorici G. B. Poutoni; v Kranju K. Šavnik.

Ta obliž dobiva se le v jednej velikosti po 60 kr.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; tedaj naj se pazi in odločno zahteva: „L. Luserjev obliž (flašter) za turiste“.

V vseh trafikah.

(96—5)

NAJBOLJŠI PAPIR ZA CIGARETE JE PRISTNI

LE HOUBLON

FRANCOSK FABRIKAT

CAWLEY-a & HENRY-a v PARIZU.

! PRED PONAREJANJEM SE SVARI!

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislavoda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih gorc.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislavoda ima med vsemi evropskimi kislecij največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, kataris in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislavoda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislavoda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatice, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gor-koto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočina kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske stotine na Štajerskem.

V zalogi imata kislavodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.